

ΓΕΝΝΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗ

Βελτίωση της πρόσβασης των παιδιών στην εθνικότητα και πρόληψη της ανιθαγένειας

Ποιο είναι το θέμα;

Τι μπορώ να κάνω ως επαγγελματίας πρώτης γραμμής προσφύγων;

Τι χρειάζεται να αλλάξει στο επίπεδο πολιτικής;

Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα και επιπλέον πηγές

Ποιο είναι το θέμα;

Η αποτυχία στην εγγραφή της γέννησης ενός παιδιού μπορεί **να θέσει σε κίνδυνο τα παιδιά και να προκαλέσει σοβαρές παραβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.**

- ➔ Ένα παιδί του οποίου η γέννηση δεν έχει καταχωρηθεί διατρέχει αυξημένο κίνδυνο να μην θεωρείται υπήκοος οποιασδήποτε χώρας και να μην μπορεί να έχει πρόσβαση σε άλλα δικαιώματα, όπως εκπαίδευση, επιδόματα πρόνοιας και υγειονομική περίθαλψη.
- ➔ Ένα παιδί πρόσφυγα του οποίου η γέννηση δεν έχει καταγραφεί είναι απίθανο να μπορεί να αποκτήσει ταξιδιωτικά έγγραφα ή να διασχίσει τα σύνορα νόμιμα, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει να χρειαστεί να κάνει επικίνδυνα ταξίδια για να φτάσει σε μια ασφαλή χώρα.
- ➔ Ένα ανιθαγενές παιδί πρόσφυγας μπορεί να διατρέχει αυξημένο κίνδυνο να ζήσει σε ακραία φτώχεια για παρατεταμένες περιόδους και να ωθηθεί σε καταστάσεις εκμετάλλευσης προκειμένου να επιβιώσει, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας, της παιδικής εργασίας, του γάμου παιδιών, του να γίνει παιδί στρατιώτης ή άλλη κακοποίηση.

Τι μπορώ να κάνω ως επαγγελματίας πρώτης γραμμής προσφύγων;

Οι 4 Αρχές: Αναγνώριση, Εγγραφή, Αναφορά και Ανάγνωση!

1. Αναγνωρίστε τον κίνδυνο της ανιθαγένειας

Κατά την εγγραφή ενός παιδιού αιτούντος άσυλο, μην υποθέσετε ότι ένα παιδί έχει την ίδια εθνικότητα με τους γονείς του ή τη χώρα στην οποία γεννήθηκε. Λάβετε υπόψη τη σημασία της καταγραφής γεννήσεων και κάντε ερωτήσεις με ευαισθησία για να βοηθήσετε στον εντοπισμό του κινδύνου ανιθαγένειας. Για παράδειγμα:

- ➔ Καταγράφηκε η γέννηση του παιδιού; Ήταν αδύνατο να καταγραφεί η γέννηση του παιδιού λόγω συνθηκών που σχετίζονταν με το να είναι πρόσφυγας (π.χ. επειδή το παιδί γεννήθηκε κατά τη διέλευση ή η εγγραφή της γέννησης απαιτεί επαφή με τις αρχές της χώρας από την οποία διέφυγε); **[Σημείωση: δεν πρέπει να αναμένεται από τους πρόσφυγες να επικοινωνήσουν με τις αρχές μιας χώρας στην οποία φοβούνται τη δίωξη]**
- ➔ Έχει το παιδί πιστοποιητικό γέννησης; Μπορεί να ληφθεί πιστοποιητικό γέννησης;

- ➔ Εάν το παιδί έχει πιστοποιητικό γέννησης, είναι απόδειξη εθνικότητας;
- ➔ Εάν το παιδί έχει πιστοποιητικό γέννησης, περιλαμβάνονται και οι δύο γονείς σε αυτό; Εάν όχι, θα μπορούσε αυτό να δημιουργήσει δυσκολίες στο να αναγνωριστεί το παιδί ότι έχει την ίδια εθνικότητα με οποιονδήποτε από τους δύο γονείς;
- ➔ Αντιμετώπισε η μητέρα του παιδιού προβλήματα με την καταγραφή της γέννησης του παιδιού της επειδή είναι γυναίκα; Είναι από ή βρίσκεται επί του παρόντος σε μια χώρα που δεν παρέχει στις γυναίκες τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες να καταχωρούν τη γέννηση ενός παιδιού ή να μεταβιβάζουν την ιθαγένειά τους;

Περισσότερες ερωτήσεις είναι διαθέσιμες εδώ: [Προσδιορισμός Ανιθαγένειας: Ερωτήσεις που θα βοηθήσουν στην αναγνώριση του παιδιού ρίσκο ανιθαγένειας](#)

2. Καταγραφή έλλειψης εγγραφής γεννήσεων και πιθανής ανιθαγένειας

Εάν διαπιστώσετε ότι η γέννηση ενός παιδιού δεν έχει καταγραφεί ή/και ότι ένα παιδί κινδυνεύει με ανιθαγένεια, καταγράψτε αυτές τις σημαντικές πληροφορίες σε κάθε έγγραφο που σχετίζεται με το παιδί. Μην καταγράφετε μια υποτιθέμενη ιθαγένεια σε κανένα έγγραφο, εκτός εάν το παιδί έχει αποδείξεις αυτής της ιθαγένειας. Εάν μια φόρμα δεν έχει πεδία που σας επιτρέπουν να καταγράψετε με ακρίβεια την ανιθαγένεια, σημειώστε σχετικά κάπου στη φόρμα, ώστε να υπάρχει αρχείο και ενημερώστε τους γονείς, τους φροντιστές ή τον κηδεμόνα για αυτό και ότι μπορεί να είναι σημαντικό για το παιδί στο μέλλον. Διατηρήστε επίσης αντίγραφα τυχόν σχετικών εγγράφων στο αρχείο σας, ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση σε αυτά αργότερα, εάν χρειαστεί.

3. Παραπέμψτε τα παιδιά σε συμβουλές, υποστήριξη και πληροφορίες ειδικών

Προσπαθήστε να μάθετε εάν είναι δυνατόν να καταχωρηθεί η γέννηση του παιδιού και παραπέμψτε το παιδί σε οργανισμούς που ειδικεύονται στα δικαιώματα των παιδιών, την ανιθαγένεια και την εθνικότητα στη χώρα εργασίας σας για να δείτε αν μπορούν να βοηθήσουν. Μερικά από τα [μέλη μας](#) μπορεί να βοηθήσουν. Μοιραστείτε χρήσιμα φυλλάδια που δημοσιεύονται από το ληξιαρχείο γεννήσεων ή άλλες σχετικές υπηρεσίες στη χώρα στην οποία εργάζεστε, για παράδειγμα, [αυτό που εκδόθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη](#). Κατεβάστε και χρησιμοποιήστε τον [οδηγό / αφίσσα](#) μας για τους ηθοποιούς απόκρισης στους πρόσφυγες και τον [σύντομο οδηγό](#) μας για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο.

4. Διαβάστε σχετικά με την καταγραφή των γεννήσεων και την ανιθαγένεια. Υπάρχουν μερικές περισσότερες πληροφορίες παρακάτω και πολλά άλλα στους ιστότοπούς μας (σύνδεσμοι παρακάτω).

- ➔ Παρακολουθήστε [webinar about birth registration and preventing statelessness](#) (το διαδικτυακό σεμινάριο μας σχετικά με την εγγραφή των γεννήσεων και την πρόληψη της ανιθαγένειας). Μάθετε περισσότερα σχετικά με την εγγραφή των γεννήσεων και την πρόληψη της παιδικής ανιθαγένειας εδώ:
- ➔ Ταξίδια χωρίς ιθαγένεια: [Birth registration](#) and [children's rights](#) (Εγγραφή γέννησης και δικαιώματα παιδιών)
- ➔ Θεματική ενημέρωση ENS: [Birth registration and the prevention of statelessness in Europe: identifying good practices and remaining barriers](#) (Καταγραφή γεννήσεων και πρόληψη της ανιθαγένειας στην Ευρώπη: εντοπισμός καλών πρακτικών και εναπομένοντα εμπόδια)

- [UNHCR Brief:\(Σύντομη ενημέρωση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες: Birth registration\(Καταγραφή γέννησης\)](#)
- [UNICEF: What is birth registration and why does it matter?\(Τι είναι η εγγραφή γέννησης και γιατί έχει σημασία;\)](#)
- UNHCR και UNICEF: [Background Note on Sex Discrimination in Birth Registration\(Σημείωση ιστορικού σχετικά με τις Διακρίσεις λόγω Φύλου στα Μητρώα Γεννήσεων\)](#)

Τι πρέπει να αλλάξει σε επίπεδο πολιτικής;

- Τα κράτη θα πρέπει να εγγυώνται άμεση, δωρεάν και καθολική πρόσβαση σε μητρώα γέννησης και πιστοποιητικά γέννησης που να καθιερώνουν νομική ταυτότητα και οικογενειακούς δεσμούς κατά την εγγραφή για όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από το καθεστώς μετανάστευσης ή υπηκοότητας/ιθαγένειας των γονέων τους. Έγγραφο αποδεικτικό γέννησης θα πρέπει να εκδίδεται σε όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που γεννήθηκαν κατά τη μεταφορά, εάν δεν μπόρεσαν να δηλώσουν τη γέννησή τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.
- Ληξιαρχοί γεννήσεων, υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων εθνικότητας, κοινωνικοί λειτουργοί παιδιών, δικαστές και άλλοι αρμόδιοι υπάλληλοι θα πρέπει να λαμβάνουν επαρκή κατάρτιση σχετικά με την ανιθαγένεια στην παιδική ηλικία.
- Τα εμπόδια στην καταγραφή των γεννήσεων και στην απόκτηση της ιθαγένειας των παιδιών θα πρέπει να εξαλειφθούν, για παράδειγμα, επαχθείς απαιτήσεις αποδεικτικών στοιχείων, δυσβάσταχτα τέλη, πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις, περίπλοκες διαδικασίες και κοινοποίηση δεδομένων από νοσοκομεία και ληξιαρχες γεννήσεων σε υπαλλήλους επιβολής της μετανάστευσης.
- Τα κράτη θα πρέπει να θεσπίσουν πλήρεις νομικές εγγυήσεις στους νόμους περί ιθαγένειάς τους για την αντιμετώπιση όλων των καταστάσεων στις οποίες μπορεί να γεννηθούν παιδιά χωρίς ιθαγένεια στην επικράτειά τους. Όπου υπάρχουν μερικές εγγυήσεις, αυτές θα πρέπει να ενισχυθούν για την πρόληψη της ανιθαγένειας σε όλες τις περιπτώσεις, και οι διασφαλίσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται πλήρως στην πράξη για να διασφαλίζεται το δικαίωμα του παιδιού στην ιθαγένεια.

Περισσότερες πληροφορίες για το ζήτημα και πρόσθετοι πόροι

Για τα παιδιά που γεννήθηκαν από πρόσφυγες υπό διέλευση ή εξορία, μπορεί να είναι πολύ δύσκολο να τηρηθούν οι αποδεικτικές απαιτήσεις για την εγγραφή γέννησης. Οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν διαφορετικούς κανόνες σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για την καταγραφή μιας γέννησης. Πολλά κράτη απαιτούν αποδεικτικά στοιχεία για τον χρόνο και τον τόπο γέννησης και τουλάχιστον την ταυτότητα ενός γονέα για να καταχωρήσουν τη γέννηση ενός παιδιού, αλλά οι γονείς πρόσφυγες μπορεί να μην έχουν αυτά τα στοιχεία εάν το παιδί τους γεννήθηκε κατά τη μεταφορά ή εάν είναι ανιθαγενείς, χωρίς έγγραφα ή δεν έχουν βασικά έγγραφα.

Οι προβληματικές πρακτικές καταγραφής γεννήσεων μπορεί να επιδεινώσουν τον κίνδυνο ανιθαγένειας στα παιδιά των προσφύγων. Οι πληροφορίες σχετικά με την εθνικότητα των γονέων

είναι απαραίτητες για τον προσδιορισμό της ιθαγένειας του παιδιού ή του κινδύνου ανιθαγένειας, επειδή τα περισσότερα παιδιά αποκτούν υπηκοότητα από τον έναν ή και τους δύο γονείς τους από καταγωγή. Ωστόσο, πολλά παιδιά έχουν εγγραφεί ως έχουν την ίδια υπηκοότητα με τους γονείς τους χωρίς να εξεταστεί εάν το παιδί έχει πράγματι αυτή την υπηκοότητα. Οι αυστηρές απαιτήσεις αποδεικτικών στοιχείων για την καταγραφή των γεννήσεων, τα τιμωρητικά πρόστιμα και οι περίπλοκες δικαστικές διαδικασίες για καθυστερημένη εγγραφή ή η νομική υποχρέωση των υπαλλήλων του μητρώου να αναφέρουν τους παράτυπους μετανάστες στις αρχές μετανάστευσης, μπορούν όλα να εμποδίσουν τους γονείς να καταγράψουν γεννήσεις. Όλες αυτές οι πρακτικές αυξάνουν τον [κίνδυνο παιδικής ανιθαγένειας στην Ευρώπη](#).

Το διεθνές δίκαιο προστατεύει το δικαίωμα των παιδιών στην ιθαγένεια. Το δικαίωμα κάθε παιδιού στην ιθαγένεια και είναι σαφώς κατοχυρωμένο στο διεθνές δίκαιο (για παράδειγμα, το άρθρο 7 της [Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού](#), το οποίο είναι δεσμευτικό για όλα τα ευρωπαϊκά κράτη). Το διεθνές δίκαιο απαιτεί επίσης από τα κράτη να θεσπίσουν νομικές εγγυήσεις για την πρόληψη της ανιθαγένειας, για παράδειγμα να δώσουν στα παιδιά που διαφορετικά θα ήταν ανιθαγενείς το δικαίωμα να αποκτήσουν την ιθαγένεια της χώρας γέννησής τους. Η εγγραφή γέννησης είναι ζωτικής σημασίας για τη διαπίστωση της νομικής ταυτότητας και την πρόληψη της παιδικής ανιθαγένειας, και τα πιστοποιητικά γέννησης είναι απαραίτητα στοιχεία που βοηθούν στην επιβεβαίωση της ιθαγένειας.

Μόνο οι μισές περίπου ευρωπαϊκές χώρες διαθέτουν πλήρεις εγγυήσεις για την προστασία από την παιδική ανιθαγένεια. Σε ορισμένες χώρες, ο νόμος αποκλείει πολλά παιδιά επειδή απαιτεί από το παιδί ή έναν γονέα να έχει νόμιμη διαμονή στο κράτος υποδοχής. Σε άλλες χώρες, ο νόμος απαιτεί διαδικασία υποβολής αίτησης και καταβολή τέλους, γεγονός που εμποδίζει πολλά παιδιά να αποκτήσουν ιθαγένεια. Οι υπάλληλοι, οι γονείς και τα παιδιά συχνά αγνοούν ότι υπάρχουν νομικές διασφαλίσεις και μερικές φορές οι υπάλληλοι δεν εφαρμόζουν τις διασφαλίσεις επειδή δεν έχει εντοπιστεί η ανιθαγένεια του παιδιού.

Τα παιδιά που είναι ανιθαγενείς ή/και δεν έχουν αποδεικτικά στοιχεία ιθαγένειας μπορεί να αντιμετωπίσουν πολλές δυσκολίες, συμπεριλαμβανομένων φραγμών στην πρόσβαση στην εκπαίδευση, τα επιδόματα πρόνοιας και την υγειονομική περίθαλψη. Μπορεί να μην μπορούν να ταξιδέψουν εκτός της χώρας διαμονής τους, για παράδειγμα για να επισκεφτούν τους παππούδες και τη γιαγιά και άλλους συγγενείς. Όταν ενηλικιωθούν, μπορεί να αντιμετωπίσουν περαιτέρω δυσκολίες: να μην μπορούν να εργαστούν, να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, να νοικιάσουν καταλύματα ή να αγοράσουν ακίνητα ή να αναλάβουν πολλές άλλες βασικές δραστηριότητες και μπορεί να διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο εκμετάλλευσης.

Λάβετε περισσότερες πληροφορίες

[European Network on Statelessness](#) (Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Ανιθαγένεια)

[Stateless Journeys](#)

[Statelessness Index](#) (Ευρετήριο Ανιθαγένειας)

[UNHCR's Ending Statelessness](#) (Ιστότοπος της ΥΑ/ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες — Εξάλειψη της Ανιθαγένειας)

[UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Ενότητα αυτοδιδασκαλίας για την Ανιθαγένεια από την ΥΑ/ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ενσωμάτωσης)

[Statefree](#)

Besuchen Sie einen Kurs am [Institut für Staatenlosigkeit und Inklusion](#) oder an der [Universität von Melbourne](#).

Παρακολουθήστε ένα μάθημα στο [Ινστιτούτο Ανιθαγένειας και Ενσωμάτωσης](#) ή στο [Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης](#).

Οι οργανισμοί στην Ευρώπη μπορούν να [επικοινωνήσουν με το ENS](#) σχετικά με τις δυνατότητες κατάρτισης.

Μπορείτε επίσης [να εγγραφείτε στη λίστα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας/newsletter](#), να μας ακολουθήσετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να υποστηρίξετε την [εκστρατεία της Stateless Journeys](#).

«Δεν πήγαμε σχολείο γιατί έπρεπε να δουλέψουμε με τον θείο μου για να επιβιώσουμε. Δεν είναι εύκολο. Με έχει σταματήσει πολλές φορές η αστυνομία και με απείλησε ότι θα με συλλάβει και θα μου επιβάλει πρόστιμο, επειδή δεν είχα ταυτότητα. Ζούσα με τον φόβο.»

~ Raman, γεννήθηκε και μεγάλωσε ως ανιθαγενής στη Σερβία, πριν αποκτήσει έγγραφα που να επιβεβαιώνουν την ταυτότητά του (Πηγή: ΥΑ/ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες & UNICEF — Εξάλειψη της Ανιθαγένειας στην Ευρώπη)